

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

BAK-WKR.0802.17.2025

Pani
dr Paulina Florjanowicz
Dyrektor

Narodowy Instytut Muzeów
ul. Topiel 12
00-342 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wybrane elementy gospodarki finansowej i organizacji w latach
2023-2025

Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

+48 22 82 93 110
esp@kultura.gov.pl
www.gov.pl/kultura

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15
00-071 Warszawa

I. INFORMACJE WSTĘPNE

Jednostka kontrolowana	Narodowy Instytut Muzeów ¹ ul. Topiel 12 00-342 Warszawa
Temat kontroli	Wybrane elementy gospodarki finansowej i organizacji w latach 2023-2025 (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na ocenę kontrolowanej działalności).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pani Paulina Florjanowicz Dyrektor Narodowego Instytutu Muzeów w badanym okresie ² .
Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	Art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. <i>o kontroli w administracji rządowej</i> ³ .
Kontrolerzy	1) ██████████ – główny specjalista w Biurze Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, 2) ██████████ – główny specjalista w Biurze Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
Numer upoważnienia	197/U/2025/MKiDN z dnia 3 września 2025 r.
Czynności kontrolne	od 10 września do 24 października 2025 r.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny badanych obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: – analizy wybranych kosztów, w tym sfinansowanych ze środków dotacji podmiotowej w ramach wynagrodzeń osobowych i usług obcych, – analizy wybranych transakcji służbowymi kartami płatniczymi, – analizy wykonania planu finansowego, – analizy wykorzystania i rozliczenia dotacji podmiotowej, – analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań, – analizy procesu sprzedaży poprzedniej siedziby Instytutu oraz wynajmu nowej siedziby Instytutu.
Podstawa sporządzenia dokumentu pokontrolnego	Art. 46 i 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. <i>o kontroli w administracji rządowej</i> . Do projektu wystąpienia pokontrolnego złożono zastrzeżenia na podstawie pisma z dnia 16 grudnia 2025 r., które zostały w całości oddalone.

¹ Dalej: NIM lub Instytut.

² Powołanie z dnia 23 grudnia 2022 r. (BKS-WZK.1131.53.2022.KJ).

³ Dz. U. z 2020 r., poz. 224.

II. OGÓLNA OCENA SKONTROLOWANEJ DZIAŁALNOŚCI

Ogólna ocena Działalność objętą kontrolą należy ocenić pozytywnie z zastrzeżeniami.

Uzasadnienie oceny W badanym okresie Instytut prowadził gospodarkę finansową na podstawie planu finansowego, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*⁴. Składniki wynagrodzeń osobowych pracowników niezaliczanych do kadry zarządzającej były przyznawane zgodnie z wewnętrznymi regulacjami. Wysokość wynagrodzenia miesięcznego Dyrektora, Zastępców Dyrektora i Głównych Księgowych mieściła się w limitach określonych w ustawie z dnia 3 marca 2000 r. *o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*⁵. Kadra zarządzająca otrzymała nagrody roczne za 2023 r. i 2024 r. oraz świadczenia dodatkowe zgodnie z przepisami ww. ustawy. Zamówienia o wartości do 130.000,00 zł oraz zamówienie dotyczące najmu nowej siedziby Instytutu zostały udzielone zgodnie z wewnętrznymi procedurami, w sposób zapewniający prawidłowe przeprowadzenie rozeznania rynku. Badane dowody księgowe zostały zapłacone w wymaganym terminie oraz zostały sprawdzone i zatwierdzone przez upoważnione osoby. Sprawozdania z wykonania planu finansowego były sporządzane na podstawie ewidencji księgowej oraz przekazywane terminowo do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Służbowe karty płatnicze były przeznaczone do realizowania płatności za wydatki związane z działalnością Instytutu, zgodnie z określoną procedurą. Działania dotyczące sprzedaży poprzedniej siedziby Instytutu odbywały się zgodnie z ustawą z dnia 25 października 1991 r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*⁶, rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r. *w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu*⁷ oraz ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. *o zasadach zarządzania mieniem państwowym*⁸. Na podstawie ostatecznego rozliczenia dotacji podmiotowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego stwierdzono prawidłowe wykorzystanie środków finansowych z dotacji podmiotowej w 2023 r. w wysokości 9.817.026,90 zł, w 2024 r. w wysokości 12.561.872,87 zł oraz w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r. w wysokości 5.511.222,36 zł.

⁴ Dz. U. z 2021 r., poz. 305, z późn. zm.

⁵ Dz. U. z 2019 r., poz. 2136.

⁶ Dz. U. z 2020 r., poz. 194, z późn. zm.

⁷ Dz. U. Nr 97, poz. 443 oraz z 1999 r. Nr 70, poz. 780.

⁸ Dz. U. z 2024 r., poz. 125, z późn. zm.

Stwierdzone nieprawidłowości	Instytut w pierwotnym rozliczeniu nieprawidłowo wyliczył kwotę dotacji podmiotowej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego niewykorzystaną do końca 2023 r. i 2024 r., w konsekwencji czego zwrócił na rachunek MKiDN po upływie wymaganego terminu (określonego do 31 stycznia danego roku) niewykorzystaną część dotacji podmiotowej na 2023 r. w wysokości 48.284,91 zł oraz niewykorzystaną część dotacji podmiotowej na 2024 r. w wysokości 326,60 zł, co było niezgodne z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. <i>o finansach publicznych</i> . Niewykorzystana część dotacji podmiotowej na 2023 r. została zwrócona na rachunek MKiDN w dniu 29 stycznia 2025 r., tj. 364 dni po terminie, a wymagane odsetki w wysokości 6.982,00 zł zostały zapłacone w dniu 22 października 2025 r. Z kolei niewykorzystana część dotacji podmiotowej na 2024 r. została zwrócona na rachunek MKiDN w dniu 22 października 2025 r., tj. 264 dni po terminie, a wymagane odsetki w wysokości 32,00 zł zostały zapłacone również w dniu 22 października 2025 r.
---------------------------------	---

III. OPIS USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO

1. Podstawy działalności i organizacja

Instytut jest państwową instytucją kultury wpisaną do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pod nr 32/92. Instytut działa na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*⁹, ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. *o muzeach*¹⁰, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*¹¹, zarządzenia Nr 51 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 31 października 1991 r. *w sprawie utworzenia Narodowego Instytutu Muzeów*¹² oraz statutu nadanego zarządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 31 sierpnia 2023 r.¹³. W Instytucie obowiązywał Regulamin organizacyjny¹⁴.

⁹ Dz. U. z 2020 r., poz. 194, z późn. zm.

¹⁰ Dz. U. z 2022 r., poz. 385.

¹¹ Dz. U. z 2022 r., poz. 840, z późn. zm.

¹² Dz. Urz. MKiDN z 2013 r., poz. 69, z 2014 r., poz. 13, z 2016 r., poz. 36 oraz z 2023 r., poz. 48.

¹³ Zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 31 sierpnia 2023 r. w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Muzeów (Dz. Urz. MKiDN z 2023 r., poz. 49). Na podstawie ww. zarządzenia z dnia 31 sierpnia 2023 r. straciło moc zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 3 lipca 2018 r. w sprawie nadania statutu Narodowemu Instytutowi Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów (Dz. Urz. MKiDN z 2018 r., poz. 45 oraz Dz. Urz. MKiDN z 2020 r., poz. 18).

¹⁴ Regulamin organizacyjny Narodowego Instytutu Muzeów wprowadzony zarządzeniem nr 21/2023 Dyrektora Instytutu z dnia 30 listopada 2023 r. Na podstawie ww. zarządzenia z dnia 30 listopada 2023 r. straciło moc zarządzenie nr 1/2021 Dyrektora Instytutu z dnia 14 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów.

Na podstawie zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 31 sierpnia 2023 r.¹⁵ nazwę jednostki: *Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów* zmieniono na: *Narodowy Instytut Muzeów*.

Do zakresu działalności Instytutu należy:

- 1) wyznaczanie i upowszechnianie standardów oraz dobrych praktyk w zakresie muzealnictwa i ochrony zbiorów, a także wspieranie rozwoju kadr muzealnych;
- 2) inicjowanie i wspieranie współpracy pomiędzy muzeami, ich organizatorami oraz innymi instytucjami i organizacjami, a także publicznością na rzecz rozwoju muzeów i ich działalności sprzyjającej rozwojowi społeczno-gospodarczemu;
- 3) podejmowanie działań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa polskich muzeów i ich zbiorów.

Instytut gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności ich wykorzystania. Majątek Instytutu wykorzystuje się do celów wynikających z zakresu działalności Instytutu.

W okresie objętym kontrolą w Instytucie obowiązywała Polityka rachunkowości¹⁶, która spełniała wymagania określone w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*¹⁷.

Dyrektor zgodnie ze statutem zarządzał Instytutem przy pomocy dwóch Zastępców Dyrektora, [REDAKTOR]

W badanym okresie na stanowisku Głównego Księgowego byli zatrudnieni:

- [REDAKTOR] od 28 lipca 2018 r. do dnia 28 lutego 2025 r. (w okresie usprawiedliwionej nieobecności pracownik był zastępowany przez [REDAKTOR] p.o. Głównego Księgowego w okresie od 1 listopada 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. oraz przez [REDAKTOR] Zastępcę Głównego Księgowego w okresie od 1 maja 2023 r. do 17 maja 2024 r.). [REDAKTOR] była zatrudniona od dnia 1 marca 2025 r. na stanowisku Zastępcy Głównego Księgowego, a w okresie od dnia 27 marca 2025 r. do 5 maja 2025 r. miała powierzone prowadzenie ksiąg rachunkowych w związku z brakiem zatrudnienia Głównego Księgowego,
- [REDAKTOR] od dnia 1 marca 2025 r. do 26 marca 2025 r.,
- [REDAKTOR] od dnia 6 maja 2025 r.

¹⁵ Zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 31 sierpnia 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie utworzenia Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów oraz nazwę Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów (Dz. Urz. MKiDN z 2023 r., poz. 48).

¹⁶ Polityka rachunkowości w Narodowym Instytucie Muzeów wprowadzona zarządzeniem nr 27/2023 Dyrektora Instytutu z dnia 20 grudnia 2023 r. Na podstawie ww. zarządzenia z dnia 20 grudnia 2023 r. – z dniem 1 stycznia 2024 r. zostało uchylone zarządzenie nr 10/2016 Dyrektora Instytutu z dnia 31 grudnia 2016 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości - ze zmianami.

¹⁷ Dz. U. z 2022 r., poz. 120, z późn. zm.

¹⁸ Powołanie z dnia 8 grudnia 2021 r.

¹⁹ Powołanie z dnia 6 grudnia 2019 r. (trwała usprawiedliwiona nieobecność od 6 grudnia 2024 r.)

²⁰ Porozumienie zmieniające warunki pracy i płacy z dnia 20 lipca 2018 r.

²¹ Umowa o pracę z dnia 28 lutego 2025 r.

²² Umowa o pracę z dnia 6 maja 2025 r.

2. Zatrudnienie

W Instytucie było zatrudnionych według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. 50 pracowników, na dzień 31 grudnia 2024 r. 49 pracowników, a na dzień 30 czerwca 2025 r. 55 pracowników²³.

Stan zatrudnienia w 2023 r. wynosił 45,71 etatów, w 2024 r. 47,62 etatów, w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r. 49,17 etatów²⁴.

Podczas kontroli ustalono, że w badanym okresie Instytut był stroną następujących postępowań sądowych z zakresu prawa pracy²⁵:

- 1) Z powództwa pracownika o przywrócenie do pracy po rozwiązaniu stosunku pracy w trybie art. 52 § 1 pkt 1 ustawy *Kodeks pracy*²⁶. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie wyrokiem z 9 lipca 2025 r. (VII P 204/23) oddalił powództwo i zasądził koszty procesu na rzecz pozwanego. Od wyroku powód złożył apelację, akta do Sądu Okręgowego wpłynęły 4 września 2025 r. i nadano sygnaturę sprawy (XIII Pa 196/25). Przy czym, apelacja nie została doręczona pozwanemu - NIM.
- 2) Z powództwa pracownika o przywrócenie do pracy po rozwiązaniu stosunku pracy w trybie art. 30 § 1 pkt 2 ustawy *Kodeks pracy*. Sprawa toczy się przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie pod sygn. akt VIII P 1416/24. W sprawie złożono odpowiedź na pozew, sąd nie przeprowadził jeszcze postępowania dowodowego.

W Instytucie obowiązywała Procedura Antydyskryminacyjna i Antymobbingowa²⁷. Kontrolowany wyjaśnił²⁸, że obowiązywała *w okresie od 27.09.2023 r. do 26.08.2025 r. Procedura Antydyskryminacyjna i Antymobbingowa w NIM, wprowadzona zarządzeniem nr 17/2023 z dnia 27.09.2023 r. Była to pierwsza procedura antymobbingowa wprowadzona w NIM, wcześniej nie było regulacji w tym zakresie. Dyrektor NIM, która objęła stanowisko 1 stycznia 2023 r., niezwłocznie po odkryciu tego braku podjęła starania o wprowadzenie takiego rozwiązania. W okresie od 27.08.2025 r. Procedura Antydyskryminacyjna i Antymobbingowa w NIM, wprowadzona zarządzeniem nr 18/2025 z dnia 27.08.2025 r. Należy wskazać, że Procedura Antydyskryminacyjna i Antymobbingowa była dostosowana do zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 20 września 2024 r. w sprawie wytycznych dla jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego lub przez niego nadzorowanych w zakresie przeciwdziałania mobbingowi i innym niepożądanym zachowaniom*²⁹.

W badanym okresie w Instytucie było prowadzone jedno postępowanie w zakresie podejrzenia stosowania mobbingu i zostało wszczęte na skutek zgłoszenia pracownika. Postępowanie to było prowadzone na podstawie Procedury Antydyskryminacyjnej

²³ Zgodnie z wykazem pracowników sporządzonym przez NIM.

²⁴ Zgodnie ze strukturą zatrudnienia sporządzoną przez NIM.

²⁵ Zgodnie z wyjaśnieniami Kontrolowanego z dnia 2 października 2025 r.

²⁶ Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 1510, z późn. zm.).

²⁷ Wprowadzona zarządzeniem nr 17/2023 Dyrektora Instytutu z dnia 27 września 2023 r. – zastąpiona zarządzeniem nr 18/2025 Dyrektora Instytutu z dnia 27 sierpnia 2025 r. w sprawie wprowadzenia Procedury Antydyskryminacyjnej i Antymobbingowej w Narodowym Instytucie Muzeów.

²⁸ Wyjaśnienia Kontrolowanego z dnia 2 października 2025 r.

²⁹ Dz. Urz. MKiDN z 2024 r., poz. 106.

i Antymobbingowej. Zgłoszenie zostało pierwotnie złożone drogą mailową w dniu 22 stycznia 2025 r., a następnie uzupełnione zgodnie z wezwaniem Instytutu w dniu 3 lutego 2025 r. Kontrolowany wyjaśnił³⁰, że 7 lutego 2025 r. powołano Komisję Antymobbingową, która przeprowadziła postępowanie dowodowe i uzgodniła treść raportu. Zgodnie z raportem z dnia 10 września 2025 r. Komisji Antymobbingowej powołanej pismem Zastępcy Dyrektora NIM, uznano zgłoszenie za niezasadne. Raport ten został podpisany przez wszystkich członków komisji. Skład Komisji Antymobbingowej został powołany zgodnie z wewnętrzną procedurą, a wszyscy członkowie komisji zostali wymagani oświadczenia o zachowaniu obiektywizmu i bezstronności. Komisja Antymobbingowa prowadziła postępowanie zgodnie z wewnętrzną procedurą.

3. Sprawozdania finansowe

Zgodnie z rachunkiem zysków i strat NIM za 2023 r.:

- 1) przychody ogółem wynosiły: 12.052.251,27 zł, w tym:
 - przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi: 11.470.797,96 zł,
 - pozostałe przychody operacyjne: 541.042,21 zł,
 - przychody finansowe: 40.411,10 zł,
- 2) koszty ogółem wynosiły: 11.445.643,97 zł, w tym:
 - koszty działalności operacyjnej: 11.443.828,43 zł,
 - pozostałe koszty operacyjne: 906,60 zł,
 - koszty finansowe: 908,94 zł.

Zysk netto za 2023 r. wynosił 606.607,30 zł. Zysk netto został przeznaczony na zwiększenie funduszu rezerwowego. Sprawozdanie finansowe za 2023 r. było objęte badaniem niezależnego biegłego rewidenta oraz zostało zatwierdzone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dniu 15 maja 2024 r.

Zgodnie z rachunkiem zysków i strat NIM za 2024 r.:

- 1) przychody ogółem wynosiły: 13.989.754,19 zł, w tym:
 - przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi: 13.386.917,54 zł,
 - pozostałe przychody operacyjne: 550.376,41 zł,
 - przychody finansowe: 52.460,24 zł,
- 2) koszty ogółem wynosiły: 13.925.934,18 zł, w tym:
 - koszty działalności operacyjnej: 13.849.078,32 zł,
 - pozostałe koszty operacyjne: 489,88 zł,
 - koszty finansowe: 76.365,98 zł.

Zysk netto za 2024 r. wynosił 62.327,01 zł. Zysk brutto w wysokości 63.820,01 zł został pomniejszony o podatek dochodowy w wysokości 1.493,00 zł. Zysk netto został przeznaczony na zwiększenie funduszu rezerwowego. Sprawozdanie finansowe za 2024 r. było objęte badaniem niezależnego biegłego rewidenta oraz zostało zatwierdzone przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w dniu 24 czerwca 2025 r.

³⁰ Wyjaśnienia Kontrolowanego z dnia 2 października 2025 r.

4. Plany finansowe

W badanym okresie Instytut sporządzał i terminowo przekazywał do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego plany finansowe na lata 2023–2025 na formularzu PF-OSPR pod ustawę budżetową oraz na formularzach określonych w zarządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 października 2013 r. *w sprawie nadzoru nad jednostkami objętymi częścią 24 budżetu państwa*³¹ oraz zarządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 11 stycznia 2024 r. *w sprawie nadzoru i kontroli nad jednostkami objętymi częścią 24 budżetu państwa*³².

Zgodnie z art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* podstawą gospodarki finansowej instytucji kultury jest plan finansowy ustalony przez dyrektora, z zachowaniem wysokości dotacji organizatora.

Plan finansowy na 2023 r. pod ustawę budżetową został sporządzony dnia 15 lutego 2023 r. i w ciągu roku budżetowego był korygowany do wysokości przyznanych dotacji. Ostatnia aktualizacja planu na formularzu PF-OSPR została dokonana dnia 29 grudnia 2023 r.

Plan finansowy na 2024 r. pod ustawę budżetową został sporządzony dnia 27 lutego 2024 r. i w ciągu roku budżetowego był korygowany do wysokości przyznanych dotacji. Ostatnia aktualizacja planu na formularzu PF-OSPR została dokonana dnia 31 grudnia 2024 r.

Plan finansowy na 2025 r. pod ustawę budżetową został sporządzony dnia 3 lutego 2025 r. oraz był korygowany dnia 17 kwietnia, 5 maja, 27 maja, 30 czerwca 2025 r. do wysokości przyznanych dotacji.

Stwierdzono, że koszty ogółem poniesione przez Instytut w badanym okresie nie przekraczały wielkości kosztów ogółem planowanych do poniesienia. Nie stwierdzono również występowania przypadków przekroczeń planu finansowego na koniec roku budżetowego w odniesieniu do poszczególnych rodzajów (pozycji) kosztów w nim wyodrębnionych. Mając na uwadze powyższe Instytut ponosił wydatki publiczne na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym, zgodnie z art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*³³.

Ostateczny plan dotacji na wydatki bieżące na 2023 r. ze środków MKiDN wynosił 11.589.961,00 zł (w tym dotacja podmiotowa 10.206.000,00 zł), o czym Kontrolowany został poinformowany pismem z dnia 20 grudnia 2023 r.³⁴

Zgodnie z korektą sprawozdania rocznego z wykonania planu finansowego jednostki za 2023 r. z dnia 22 lutego 2023 r. osiągnięto przychody w wysokości 12.022 tys. zł (96,86% planu) oraz koszty w wysokości 11.903 tys. zł (96,30% planu) - sfinansowane z dotacji podmiotowej i celowej MKiDN w kwocie 11.359 tys. zł. Najwyższe pozycje kosztów stanowiły: wynagrodzenia osobowe 5.090 tys. zł (sfinansowane z dotacji MKiDN w kwocie 5.090 tys. zł), pozostałe usługi obce 3.062 tys. zł (sfinansowane z dotacji MKiDN w kwocie 3.056 tys. zł), ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia 1.187 tys. zł (sfinansowane

³¹ Dz. Urz. MKiDN z 2013 r., poz. 43 – obowiązujące do 11 stycznia 2024 r.

³² Dz. Urz. MKiDN z 2024 r., poz. 4 – obowiązujące od 12 stycznia 2024 r.

³³ Dz. U. z 2021 r., poz. 305, z późn. zm.

³⁴ Pismo znak: DF-I.0320.817.2023.AM.

z dotacji MKiDN w kwocie 1.187 tys.zł). Podczas kontroli stwierdzono, że ww. sprawozdanie prezentowało nieprawidłową wartość wykorzystania dotacji podmiotowej za 2023 r., ponieważ uwzględniało kwotę 9.865.311,81 zł, a faktyczna kwota wykorzystanej dotacji podmiotowej za 2023 r. wynosiła 9.817.026,90 zł.

Ostateczny plan dotacji na wydatki bieżące na 2024 r. ze środków MKiDN wynosił 14.770.890,00 zł (w tym dotacja podmiotowa 12.937.000,00 zł), o czym Kontrolowany został poinformowany pismem z dnia 23 grudnia 2024 r.³⁵

Zgodnie ze sprawozdaniem rocznym z wykonania planu finansowego jednostki za 2024 r. z dnia 31 stycznia 2025 r. w układzie memoriałowym osiągnięto przychody w wysokości 15.217.036,19 zł (96,84% planu) oraz koszty w wysokości 15.106.454,61 zł (96,83 % planu). Zgodnie z ww. sprawozdaniem w układzie kasowym określono dochody w wysokości 132.128.974,91 zł (99,36% planu) – dotacja podmiotowa MKiDN 12.513.914,56 zł oraz wydatki w wysokości 132.051.480,51 zł (99,37 % planu) - sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 12.513.914,56 zł. Najwyższe pozycje wydatków stanowiły: wynagrodzenia osobowe 6.240.903,90 zł (sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 6.154.846,57 zł), usługi obce 3.639.520,48 zł (sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 3.302.961,98 zł), ubezpieczenia społeczne 1.060.863,75 zł (sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 1.038.293,72 zł), wydatki majątkowe 113.954.255,21 zł. Podczas kontroli stwierdzono, że ww. sprawozdanie prezentowało nieprawidłową wartość wykorzystania dotacji podmiotowej za 2024 r., ponieważ uwzględniało kwotę 12.513.914,56 zł, a faktyczna kwota wykorzystanej dotacji podmiotowej za 2024 r. wynosiła 12.561.872,87 zł. W związku z powyższym Instytut sporządził korektę sprawozdania rocznego z wykonania planu finansowego jednostki za 2024 r. z dnia 23 października 2025 r., które prezentowało prawidłowe wartości. Zgodnie z ww. sprawozdaniem w układzie memoriałowym osiągnięto przychody w wysokości 15.240.756,37 zł (97,00% planu) oraz koszty w wysokości 15.176.936,36 zł (97,28% planu). Zgodnie z ww. sprawozdaniem w układzie kasowym określono dochody w wysokości 132.170.548,40 zł (99,39% planu) – dotacja podmiotowa MKiDN 12.561.872,87 zł oraz wydatki w wysokości 132.093.054,00 zł (99,40% planu) - sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 12.561.872,87 zł. Najwyższe pozycje wydatków stanowiły: wynagrodzenia osobowe 6.244.202,46 zł (sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 6.158.145,13 zł), usługi obce 3.636.887,69 zł (sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 3.334.543,44 zł), ubezpieczenia społeczne 1.060.863,75 zł (sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 1.037.518,68 zł), wydatki majątkowe 113.954.255,21 zł.

Zgodnie z pismem z dnia 24 kwietnia 2025 r.³⁶ plan dotacji na wydatki bieżące na 2025 r. ze środków MKiDN wynosił 15.324.145,00 zł (w tym dotacja podmiotowa 13.834.000,00 zł).

Zgodnie z korektą sprawozdania za I półrocze 2025 r. z wykonania planu finansowego jednostki z dnia 22 października 2025 r. w układzie memoriałowym osiągnięto przychody w wysokości 7.416.852,10 zł (40,34% planu) oraz koszty w wysokości 6.966.780,78 zł (38,94% planu). Zgodnie z ww. sprawozdaniem w układzie kasowym określono dochody

³⁵ Pismo znak: DF-I.0311.176.2024.KC.

³⁶ Pismo znak: DF-I.311.35.2025.KC.

w wysokości 12.558.022,20 zł (16,29% planu) – dotacja podmiotowa MKiDN 5.511.222,36 zł oraz wydatki w wysokości 12.512.538,23 zł (16,06% planu) - sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 5.511.222,36 zł. Najwyższe pozycje wydatków stanowiły: wynagrodzenia osobowe 3.024.050,55 zł (sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 2.894.631,49 zł), usługi obce 1.466.106,55 zł (sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 1.384.614,38 zł), ubezpieczenia społeczne 504.863,15 zł (sfinansowane z dotacji podmiotowej MKiDN w kwocie 482.613,91 zł), wydatki majątkowe 4.638.853,09 zł.

Sprawozdania z wykonania planu finansowego jednostki zostały sporządzone na podstawie ewidencji księgowej i zostały przekazane do MKiDN w wymaganym terminie. Szczegółowy opis rozliczenia dotacji podmiotowej znajduje się w pkt 5.1 niniejszego dokumentu.

5. Wybrane pozycje przychodów

5.1 Dotacja podmiotowa

NIM w 2023 r. przyznano ze środków pochodzących od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotację podmiotową w wysokości 10.206.000,00 zł. Instytut pobrał w 2023 r. dotację podmiotową w wysokości 10.025.000,00 zł.

Zgodnie z pierwotnym rozliczeniem wykorzystania dotacji podmiotowej do 31 stycznia 2024 r., Instytut wykorzystał łącznie dotację podmiotową z 2023 r. w wysokości 9.865.311,81 zł, a niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 159.688,19 zł została zwrócona na rachunek bankowy MKiDN w dniu 26 stycznia 2024 r. Kontrolowany w zakresie zwrotu niewykorzystanej dotacji podmiotowej wyjaśnił³⁷, że *w 2023 roku NIM nie wykorzystał w pełni dotacji podmiotowej w w/w kwocie m.in. z uwagi na konieczność zabezpieczenia środków na usuwanie nagłych awarii w budynku przy ul. Goraszewskiej, stanowiącego wówczas siedzibę Instytutu. Zły stan techniczny budynku powodował wysokie ryzyko takich awarii, występujące szczególnie w końcówce roku, po rozpoczęciu sezonu grzewczego. Ostatecznie jednak w 2023 roku poważniejsze awarie nie nastąpiły i przewidziana na prace remontowe i naprawcze kwota nie została wydatkowana. Jednocześnie w 2023 roku, w związku z niedostosowaniem budynku do wymogów ustawy o dostępności, oraz pogarszającym się stanem technicznym budynku, zapadła, uzgodniona z organizatorem, decyzja o zmianie siedziby Instytutu i podjęto starania, których celem była sprzedaż nieruchomości przy ul. Goraszewskiej. Licząc na szybką sprzedaż w związku z panującą wówczas koniunkturą na rynku nieruchomości w Warszawie, w budżecie zabezpieczono też środki na tymczasowy magazyn na archiwum zakładowe NIM i magazyn książek, co pozwoliło ograniczyć do niezbędnego minimum metraż wynajmowanej powierzchni biurowej w nowej siedzibie (docelowo planowane jest umieszczenie archiwum zakładowego i magazynu książek w budowanym oddziale NIM pn. PANOPTIKUM). Zabezpieczono też środki na przygotowanie archiwum do przeprowadzki oraz na pokrycie kosztów związanych z transakcją sprzedaży. Ponieważ nieruchomość przy ul. Goraszewskiej nie sprzedała się do końca roku założona kwota obejmująca wszystkie wyżej opisane pozycje nie została wydatkowana.*

³⁷ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 17 września 2025 r.

Podczas kontroli stwierdzono, że faktycznie wykorzystana kwota dotacji podmiotowej na 2023 r. wynosiła 9.817.026,90 zł. Instytut w pierwotnym rozliczeniu nieprawidłowo wyliczył kwotę dotacji podmiotowej niewykorzystaną do końca 2023 r. w wysokości 159.688,19 zł, którą zwrócił na rachunek MKiDN w dniu 26 stycznia 2024 r. Prawidłowa kwota niewykorzystanej dotacji podmiotowej wynosiła 207.973,10 zł. Pozostała część niewykorzystanej dotacji podmiotowej w wysokości 48.284,91 zł została zwrócona w dniu 29 stycznia 2025 r., tj. 364 dni po terminie (wymagany termin do 31 stycznia 2024 r.), co było niezgodne z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*³⁸, a wymagane odsetki w wysokości 6.982,00 zł zostały zapłacone w dniu 22 października 2025 r. Kontrolowany wyjaśnił³⁹, że *prawidłowa kwota zwrotu powinna jednak wynosić 207.973,10 zł, co oznacza, że kwota zwrócona była zaniżona o 48.284,91 zł. Różnica ta wynika z nieuwzględnienia w rozliczeniu za 2023 rok następujących środków, które wpłynęły na rachunek dotacji podmiotowej już po zakończeniu roku budżetowego, tj. w styczniu 2024 roku: 1. Kwota 45.754,12 zł – środki pochodzące z refundacji zapłaty dokonanej omyłkowo z konta dotacji podmiotowej (...). 2. Kwota 2.150,04 zł – zwrot od kontrahenta za fakturę zapłaconą w 2023 r. dwukrotnie przez Instytut ze środków dotacji podmiotowej (...). 3. Kwota 380,75 zł – zwrot od pracownika za podwójnie zrealizowany przez Instytut przelew w 2023 r. dotyczący rozliczenia delegacji (...). W konsekwencji powyższych nieuwzględnionych wpływów, w sprawozdaniu wykazano nieprawidłową wartość wykorzystanych środków. Po ich uwzględnieniu faktyczna kwota wykorzystanej dotacji za 2023 rok wynosi 9.817.026,90 zł. Kwota 48.284,91 zł, która powinna być zostać zwrócona jako niewykorzystana dotacja za 2023 rok, pozostała na rachunku bankowym dotacji podmiotowej i została ostatecznie ujęta w zwrocie dotacji za rok 2024. Instytut naliczył odsetki ustawowe za opóźniony zwrot tej kwoty od dnia wymagalności zwrotu, tj. 31.01.2024, do dnia faktycznego zwrotu, tj. 29.01.2025. Kwota odsetek wyniosła 6.982,00 zł i została przekazana do MKiDN w dniu 22.10.2025. Błąd ten wynikał z uwzględnienia w rozliczeniu wyłącznie salda na rachunku bankowym dotacji podmiotowej na dzień 31.12.2023, bez uwzględnienia faktu, że w styczniu 2024 roku nastąpiły refundacje środków oraz zwroty za podwójnie dokonane płatności w 2023 roku.*

NIM w 2024 r. przyznano ze środków pochodzących od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotację podmiotową w wysokości 12.937.000,00 zł. Instytut pobrał w 2024 r. dotację podmiotową w pełnej wysokości, tj. 12.937.000,00 zł.

Zgodnie z pierwotnym rozliczeniem wykorzystania dotacji podmiotowej do 31 stycznia 2025 r., Instytut wykorzystał łącznie dotację podmiotową z 2024 r. w wysokości 12.513.914,56 zł, a niewykorzystana kwota dotacji w wysokości 423.085,44 zł⁴⁰ została zwrócona na rachunek bankowy MKiDN w dniu 29 stycznia 2025 r. Kontrolowany w zakresie zwrotu niewykorzystanej dotacji podmiotowej wyjaśnił⁴¹, że *w związku z bieżącym nieużytkowaniem budynku stanowiącego dawną siedzibę NIM przy ul. Goraszewskiej zwiększało się ryzyko występowania usterek i awarii. W związku z powyższym w planie budżetowym na 2024 r. niezbędne było założenie jeszcze wyższych*

³⁸ Dz. U. z 2021 r., poz. 305, z późn. zm.

³⁹ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 22 października 2025 r.

⁴⁰ Zgodnie z wyjaśnieniami Kontrolowanego z 22 października 2025 r.: 48.284,91 zł to niezwrócona kwota dotacji za 2023 r. oraz 374.800,53 zł to kwota zwrotu dotacji za 2024 rok.

⁴¹ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 17 września 2025 r.

kwot niż w 2023 na ewentualne prace związane z ich usuwaniem. Co jest wymaganym zobowiązaniem właściciela nieruchomości, a jednocześnie wypełnia przesłanki wynikające z regulacji ustawy o finansach publicznych, stanowiących obowiązek dbałości o mienie publiczne. Ostatecznie także w 2024 r. żadne poważniejsze awarie i usterki nie nastąpiły, co skutkowało zaoszczędzeniem kwoty przewidzianej na prace remontowe i naprawcze. W 2024 r. kontynuowano próbę sprzedaży nieruchomości dawnego biura. Przewidując sprzedaż biura w 2024 r. założono w planie budżetu na 2024 r. koszt związany z wynajęciem przestrzeni magazynowej na archiwum zakładowe, a także koszty obejmująca szacowane wydatki na przygotowanie archiwum zakładowego do przemieszczenia, koszty samej przeprowadzki, oraz koszty przygotowania nieruchomości do przekazania nabywcy. Ponieważ nieruchomość będąca dawną siedzibą Instytutu nie sprzedała się do końca roku, założona kwota obejmująca wszystkie przewidywane koszty związane z przemieszczeniem archiwum zakładowego i przygotowaniem nieruchomości do przekazania nabywcy nie została wydatkowana. W planach uwzględnione były również środki na prace archiwistów związane z porządkowaniem dokumentacji archiwalnej i wdrożeniem ewentualnych zaleceń pokontrolnych Archiwum Akt Nowych, a ich niewydatkowanie związane było z nieprzekazaniem wystąpienia pokontrolnego przed końcem 2024 r.

Podczas kontroli stwierdzono, że faktycznie wykorzystana kwota dotacji podmiotowej na 2024 r. wynosiła 12.561.872,87 zł. Instytut w pierwotnym rozliczeniu nieprawidłowo wyliczył kwotę dotacji podmiotowej niewykorzystaną do końca 2024 r. w wysokości 374.800,53 zł, którą zwrócił na rachunek MKiDN w dniu 29 stycznia 2025 r. Prawidłowa kwota niewykorzystanej dotacji podmiotowej wynosiła 375.127,13 zł. Pozostała część niewykorzystanej dotacji podmiotowej w wysokości 326,60 zł została zwrócona w dniu 22 października 2025 r., tj. 264 dni po terminie (wymagany termin do 31 stycznia 2025 r.), co było niezgodne z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, a wymagane odsetki w wysokości 32,00 zł zostały zapłacone w dniu 22 października 2025 r. Kontrolowany wyjaśnił⁴², że w kwocie zwróconej dotacji za 2024 rok wynoszącej 423.085,44 zł zawierał się bowiem zwrot kwoty: 1) 48.284,91 zł czyli niezwrócona kwota dotacji za 2023 rok oraz 2) 374.800,53 zł czyli kwota zwrotu dotacji za 2024 rok. Ponadto, w rozliczeniu za 2024 rok nie została ujęta kwota 326,60 zł, będąca zwrotem od pracownika za podwójnie zrealizowany w 2024 roku przez Instytut przelew związany z rozliczeniem delegacji PWS/2024/12/0006. Zwrot środków wpłynął na rachunek bankowy dotacji podmiotowej w dniu 21.01.2025 r., jednak nie został on ujęty w zwrocie przekazanym do MKiDN. Oznacza to, że rzeczywista kwota zwrotu dotacji za rok 2024 powinna być równa 375.127,13 zł, a prawidłowe wykorzystanie dotacji podmiotowej za 2024 rok powinno zostać wykazane na poziomie 12.561.872,87 zł. Kwota 326,60 zł, wraz z naliczonymi odsetkami ustawowymi w wysokości 32,00 zł, została zwrócona do MKiDN w dniu 22.10.2025 r. Nieprawidłowe rozliczenie dotacji podmiotowej za 2024 r. wynika z błędnego uwzględnienia w rozliczeniu dotacji za 2024 rok środków, które dotyczyły roku poprzedniego (2023) oraz nieuwzględnienia zwrotu wydatku z 2024 roku, którego wpływ na rachunek bankowy nastąpił dopiero w styczniu 2025 roku.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2025 r. NIM przyznano ze środków pochodzących od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotację podmiotową na 2025 r. w wysokości

⁴² Wyjaśnienia Kontrolowanego z 22 października 2025 r.

13.834.000,00 zł, z czego Instytut pobrał dotację podmiotową w wysokości 5.824.091,00 zł, a wykorzystał 5.511.222,36 zł.

Dotacja podmiotowa MKiDN została wykorzystana na:

1) w 2023 r.⁴³:

- a) Wynagrodzenia (wynagrodzenia osobowe i bezosobowe, pozostałe, PFRON) – 5.351.357,21 zł,
- b) Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia – 1.134.440,21 zł,
- c) Pozostałe koszty według rodzaju (materiały, energia, usługi obce, podatki i opłaty) – 2.623.498,96 zł,
- d) Inne koszty i wydatki – 707.730,52 zł.

2) w 2024 r.⁴⁴:

- a) Wynagrodzenia (wynagrodzenia osobowe i bezosobowe, pozostałe, PFRON) – 6.631.809,89 zł,
- b) Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia – 1.426.022,90 zł,
- c) Pozostałe koszty według rodzaju (materiały, energia, usługi obce, podatki i opłaty) – 4.155.737,35 zł,
- d) Inne koszty – 348.302,73 zł.

3) w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.⁴⁵:

- a) Wynagrodzenia (wynagrodzenia osobowe i bezosobowe, pozostałe, PFRON) – 3.086.419,92 zł,
- b) Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia – 639.254,75 zł,
- c) Pozostałe koszty według rodzaju (materiały, energia, usługi obce, podatki i opłaty) – 1.662.633,36 zł,
- d) Inne koszty – 122.914,33 zł.

Podczas kontroli stwierdzono, że Instytut prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową dla rozliczenia dotacji podmiotowej MKiDN w zakresie kosztów pokrytych z dotacji podmiotowej na dany rok. Jednakże pomimo prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej oraz odrębnego rachunku bankowego dla rozliczenia dotacji podmiotowej, Instytut rozliczył w nieprawidłowej wysokości dotację podmiotową na 2023 r. i 2024 r. do 31 stycznia danego roku. Kontrolowany wyjaśnił⁴⁶, że *nieprawidłowości w rozliczeniu dotacji podmiotowej MKiDN, pomimo prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej oraz odrębnego rachunku bankowego przeznaczonego do obsługi tej dotacji, wynikały z omyłkowego przyporządkowania części wydatków do kont księgowych związanych z dotacją podmiotową. Pracownicy działu finansów realizowali swoje obowiązki w warunkach znacznego obciążenia pracą oraz częstych zmian kadrowych, co sprawiło, że nie wszystkie nieprawidłowości zostały wychwycone już na etapie księgowania. Dodatkowo, przy zwrocie niewykorzystanej dotacji podmiotowej za rok 2023 uwzględniono jedynie środki, które faktycznie znajdowały się na wyodrębnionym rachunku bankowym na dzień 31 grudnia 2023 r. Pominięto natomiast operacje bankowe, które dotyczyły roku 2023, lecz zostały zrealizowane w styczniu 2024 r.*

⁴³ Zgodnie z zestawieniem prezentującym rozliczenie dotacji podmiotowej MKiDN z dnia 21 października 2025 r.

⁴⁴ Zgodnie z zestawieniem prezentującym rozliczenie dotacji podmiotowej MKiDN z dnia 21 października 2025 r.

⁴⁵ Zgodnie z zestawieniem prezentującym rozliczenie dotacji podmiotowej MKiDN z dnia 21 października 2025 r.

⁴⁶ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 22 października 2025 r.

W odniesieniu do wyjaśnień Kontrolowanego należy wskazać, że wyodrębniona ewidencja księgowa dla rozliczenia wszystkich środków z dotacji podmiotowej MKiDN powinna być prowadzona z należytą starannością w celu zapewnienia przejrzystości i bieżącej kontroli wykorzystania środków publicznych.

Podczas kontroli szczegółowej analizie poddano zestawienia dotyczące wykorzystania dotacji podmiotowej MKiDN w 2023 r., w 2024 r. i w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r. sporządzone przez NIM oraz stwierdzono prawidłowe wykorzystanie środków finansowych z dotacji podmiotowej - w 2023 r. w wysokości 9.817.026,90 zł, w 2024 r. w wysokości 12.561.872,87 zł oraz w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r. w wysokości 5.511.222,36 zł.

6. Wybrane pozycje kosztów, w tym sfinansowanych ze środków dotacji podmiotowej

6.1 Wynagrodzenia osobowe

Zgodnie z ewidencją księgową wynagrodzenia osobowe wynosiły 5.090.453,45 zł w 2023 r., 6.240.903,90 zł w 2024 r. oraz 3.024.050,55 zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.⁴⁷

Struktura wynagrodzeń osobowych w zakresie najistotniejszych pozycji kształtowała się następująco⁴⁸:

- wynagrodzenia zasadnicze: 3.850.749,28 zł w 2023 r., 4.834.548,98 zł w 2024 r., 2.435.642,64 zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.,
- dodatki za wieloletnią pracę: 405.483,77 zł w 2023 r., 504.477,31 zł w 2024 r., 282.977,12 zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.,
- nagrody: 521.500,00 zł w 2023 r., 486.000,00 zł w 2024 r., 0 zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w NIM wynosiło 9.615,00 zł w 2023 r., 10.897,00 zł w 2024 r. oraz 10.656,00 zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.⁴⁹

Wymiar finansowania wzrostu wynagrodzeń zasadniczych w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego wynosił 822.623,00 zł w 2023 r., 864.931,50 zł w 2024 r. oraz 149.798,00 zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.⁵⁰

W Instytucie obowiązywał Regulamin wynagradzania⁵¹. Wprowadzane zmiany do Regulaminu wynagradzania były uzgadniane z zakładową organizacją związkową działającą w Instytucie, która została zarejestrowana z dniem 17 marca 2024 r.

Kontroli poddano prawidłowość przyznawania 17 pracownikom NIM w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2025 r., w tym kadrze zarządzającej, składników wynagrodzeń osobowych pod kątem ich zgodności z regulacjami wewnętrznymi oraz

⁴⁷ Zgodnie z zapisami na koncie 404-01 (wynagrodzenia osobowe).

⁴⁸ Zgodnie z zestawieniem wynagrodzeń osobowych przekazany pismem Kontrolowanego z 2 października 2025 r.

⁴⁹ Zgodnie z wyjaśnieniami Kontrolowanego z 2 października 2025 r.

⁵⁰ Zgodnie z wyjaśnieniami Kontrolowanego z 2 października 2025 r.

⁵¹ Wprowadzony zarządzeniem nr 7/2017 Dyrektora Instytutu z dnia 12 lipca 2017 r. ze zm. – zastąpiony zarządzeniem nr 3/2024 Dyrektora Instytutu z dnia 28 lutego 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynagradzania pracowników w Narodowym Instytucie Muzeów ze zm.

przepisami prawa powszechnie obowiązującymi. Zbadano wynagrodzenia osobowe na łączną kwotę 4.814.079,21 zł brutto, tj. 1.697.263,19 zł z 2023 r., 2.128.310,84 zł z 2024 r. oraz 988.505,18 zł za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.

W wyniku kontroli stwierdzono, że pracownicy niezaliczani do kadry zarządzającej otrzymywali wynagrodzenie zgodnie z wewnętrznymi regulacjami, a listy płac zostały sprawdzone i zatwierdzone do wypłaty przez upoważnione osoby.

Wysokość wynagrodzenia miesięcznego Dyrektora, Zastępców Dyrektora oraz zatrudnionych w badanym okresie Głównych Księgowego mieściła się w limitach określonych w ustawie z dnia 3 marca 2000 r. *o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*⁵². Kadra zarządzająca otrzymała nagrody roczne za 2023 r. i 2024 r. oraz świadczenia dodatkowe zgodnie z przepisami ww. ustawy. Podczas kontroli stwierdzono, że w badanym okresie kadrze zarządzającej nie wypłacano ryczałtów samochodowych oraz Instytut nie zawierał umów cywilnoprawnych z kadrą zarządzającą.

6.2 Usługi obce

Zgodnie z ewidencją księgową koszt usług obcych wynosił 2.667.121,70 zł w 2023 r., 3.633.391,78 zł w 2024 r. oraz 1.501.601,72 zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.⁵³

Kontrolowany przekazał rejestr umów z firmami. Kontroli poddano prawidłowość wydatkowania środków finansowych w ramach świadczonych usług w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 czerwca 2025 r. Zbadano 11 umów⁵⁴ i wystawione na ich podstawie 53 faktury VAT wraz z dokumentacją źródłową na łączną kwotę 3.616.069,70 zł brutto, tj. 392.402,92 zł z 2023 r., 2.154.249,85 zł z 2024 r. i 1.069.416,93 zł za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.

Spośród zbadanych 11 umów, wszystkie umowy zostały zawarte na podstawie *Regulaminu udzielania zamówień publicznych*⁵⁵ (wydanie książek, świadczenie usług przeprowadzki, wykonywanie funkcji IOD, świadczenie usługi relokacji serwerowni, świadczenie usługi doradztwa, przeprowadzenie szkolenia, obsługa techniczna wydarzenia gali konkursu Sybilla i podnajem pomieszczeń biurowych). Umowa podnajmu pomieszczeń biurowych została szczegółowo opisana w pkt 7 niniejszego dokumentu.

W wyniku kontroli stwierdzono, że zamówienia publiczne o wartości do 130.000 zł zostały udzielone zgodnie z wewnętrznymi procedurami. NIM w wymaganych przypadkach przeprowadzał zapytanie ofertowe. Wybór konkretnego wykonawcy był właściwie uzasadniony. NIM w wymaganych przypadkach dokumentował wykonane prace,

⁵² Dz. U. z 2019 r., poz. 2136.

⁵³ Zgodnie z zapisami na koncie 402 (usługi obce).

⁵⁴ Umowy nr: NIMOZ/DEiW/MK/15/06/2023/P z 22.06.2023 r., NIM/DA/MW/30/10/2023/P z 18.10.2023 r., NIM/DI/AŚ/35/12/2023/P z 27.12.2023 r., NIM/DI/AŚ/36/12/2023/P z 29.12.2023 r., NIM/DOZP/KO/22/12/2024/P z 18.12.2024 r., NIM/DSPM/KZ/42/04/2024/P z 25.04.2024 r., NIM/DKWM/DMR/07/05/2024/P z 08.05.2024 r., NIM/DKWM/MK/08/07/2024/P z 12.07.2024 r., NIM/DRKM/JG/09/02/2025/P bez daty, NIM/DKWM/JG/13/05/2025/P z 28.05.2025 r. i umowa podnajmu pomieszczeń biurowych z 5 października 2023 r.

⁵⁵ Zarządzenie nr 7/2023 Dyrektora Instytutu z 07.03.2021 r. zmienione zarządzeniem nr 13/2024 Dyrektora Instytutu z 17 maja 2024 r. i zarządzeniem nr 21/2024 Dyrektora Instytutu z 13 września 2024 r.

a wystawione dowody księgowe były sprawdzane i zatwierdzane do wypłaty przez upoważnionych pracowników NIM. Płatności były dokonywane w wymaganym terminie. Należy także wskazać, że umowy w uzasadnionych przypadkach zawierały zapisy dotyczące dochodzenia kar umownych.

7. Umowa podnajmu pomieszczeń biurowych przy ul. Topiel 12 w Warszawie

Szczegółowej analizie poddano umowę podnajmu z dnia 5 października 2023 r. powierzchni biurowej na potrzeby nowej siedziby NIM przy ul. Topiel 12 w Warszawie.

[REDACTED]

[REDACTED] Wydatki związane z wynajmem siedziby NIM były finansowane z dotacji podmiotowej, zgodnie m.in. z decyzją (promesą) Ministerstwa i Kultury i Dziedzictwa Narodowego⁵⁷ z dnia 9 sierpnia 2023 r.

Umowę [REDACTED] na najem powierzchni biurowej [REDACTED] mieszczącego się przy ul. Topiel 12 w Warszawie, Instytut zawarł w dniu 5 października 2023 r. i aneksował w dniu 15 lutego 2024 r. [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] Kontrolowany wyjaśnił⁵⁸, że *faktyczne przeniesienie siedziby Instytutu nastąpiło po przeprowadzce, z dniem 1.11.2023 r. Nowy adres został ujawniony w Rejestrze Instytucji Kultury MKiDN 7.11.2023 r.*

Zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych*⁵⁹, do nabycia własności lub innych praw do istniejących budynków lub nieruchomości przepisów powyższej ustawy nie stosuje się.

[REDACTED]

W zakresie rezygnacji Instytutu ze swojej siedziby przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie⁶¹ Kontrolowany wyjaśnił⁶², że *powierzchnia biurowa (...) stała się niewystarczająca w związku z dynamicznym rozwojem Instytutu i systematycznym zwiększaniem liczby pracowników. Potrzeba zmiany siedziby NIM na lepiej skomunikowaną i dostosowaną do potrzeb*

⁵⁶ Zgodnie z wyjaśnieniami Kontrolowanego z 8 października 2025 r. najem rozpoczął się z dniem 25.10.2023 r.

⁵⁷ Pismo Departamentu Finansowego MKiDN, znak: DF-I.0320.487.2023.AM.

⁵⁸ Wyjaśnienia Kontrolowanego z dnia 8 października 2025 r.

⁵⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.

⁶⁰ Zgodnie z wyjaśnieniami Kontrolowanego z 8 października 2025 r.

⁶¹ Grunt stanowi własność Miasta Stołecznego Warszawy i NIM przysługuje prawo użytkowania wieczystego, natomiast budynek stanowi odrębny od gruntu przedmiot własności, przysługujący Instytutowi.

⁶² Wyjaśnienie Kontrolowanego z 24 września 2025 r.

instytucji była już wymieniona w programie dyrektora NIM na lata 2023-2027, zatwierdzonym przez ówczesne kierownictwo resortu i stanowiącym załącznik do umowy dyrektora z MKiDN. Przedmiotowa nieruchomość nie zapewniała już odpowiednich warunków do dalszego efektywnego funkcjonowania zespołu, (...). Istotną okolicznością był utrudniony dojazd do obecnej lokalizacji, zarówno dla pracowników jak i współpracujących z nami muzealników, ekspertów i partnerów instytucjonalnych. Siedziba przy ul. Goraszewskiej 7 poza głównymi węzłami komunikacyjnymi, wiąże się z ograniczonym dostępem do transportu publicznego, brakiem dogodnych połączeń oraz wydłużonym czasem dojazdu. Z perspektywy organizacyjnej i operacyjnej ma to istotny wpływ na jakość współpracy, częstotliwość spotkań oraz efektywność realizowanych projektów. Nowa, lepiej skomunikowana lokalizacja umożliwiła swobodny i szybki dojazd, co przełożyło się na większą dostępność ekspertów, usprawniło codzienne funkcjonowanie instytucji. Stan techniczny budynku wymaga przeprowadzenia remontu oraz przewiduje konieczność ponoszenia dalszych nakładów finansowych w kolejnych latach. Pozostanie w siedzibie na Goraszewskiej wiązałoby się z koniecznością przeprowadzenia generalnego remontu i równoległego ponoszenia w tym czasie kosztów najmu siedziby tymczasowej. Koszt takiego scenariusza był więc znacząco wyższy, a ponadto i tak nie udałooby się spełnić warunków brzegowych tj. pełnej dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz lepszej lokalizacji NIM, lepiej skomunikowanej tak dla pracowników NIM, jak i dla muzealników z całej Polski. Dodatkowo, NIM w 2023 rozpoczynał realizację inwestycji budowlanej w Lesznowoli, co było i jest wielkim obciążeniem dla niedoświadczonej w tym zakresie instytucji. Prowadzenie dwóch inwestycji równolegle byłoby działaniem niegospodarnym i niecelowym, niezgodnym z zasadami racjonalnego zarządzania zasobami. Reasumując, uznano, że zmiana siedziby jest uzasadnionym i niezbędnym krokiem w kierunku zwiększenia efektywności realizacji celów statutowych i poprawy warunków pracy. W tym celu, podjęto decyzję o wynajęciu nowego biura, które będzie dostosowane do aktualnych potrzeb organizacyjnych i pozwoli na dalszy rozwój Instytutu w przewidywalnej perspektywie czasowej. NIM nie zdecydował się na zakup nowej siedziby, a na rozwiązanie daleko mniej kosztowne, czyli najem.

Umowa podnajmu została zawarta zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* oraz z obowiązującym *Regulaminem udzielania zamówień publicznych*. Przed zawarciem umowy podnajmu Instytut właściwie udokumentował rozeznanie rynku, które na zlecenie NIM przeprowadziła Agencja Nieruchomości. Agencja ta przedstawiła 14 ofert najmu w 6 lokalizacjach w Warszawie. Następnie w dniu 26 maja 2023 r. został sporządzony i podpisany przez Kierownika Działu Administracji NIM protokół z wizji lokalnych biur zaprezentowanych przez Agencję Nieruchomości. Zgodnie z protokołem w wizji uczestniczyło 6 pracowników NIM. W protokole tym zarekomendowano wynajem najkorzystniejszej powierzchni biurowej [REDAKTOWANE] przy ul. Topiel 12 w Warszawie.

Na podstawie decyzji (promesy) Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego⁶³ z dnia 9 sierpnia 2023 r. Instytut uzyskał zgodę na zwiększenie dotacji podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych o kwotę 850.000 zł w 2023 r. oraz o kwotę 2.200.000 zł w 2024 r. z tytułu najmu przez Instytut nowej

⁶³ Pismo Departamentu Finansowego MKiDN, znak: DF-I.0320.487.2023.AM.

siedziby przy ul. Topiel 12 w Warszawie i ryzyka czasowego równoległego ponoszenia kosztów utrzymania poprzedniej siedziby przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie do czasu jej sprzedaży. [REDACTED]

[REDACTED] Przedmiotowa decyzja (promesa) Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 sierpnia 2023 r. zwiększająca dotację podmiotową uwzględniała kaucję zwrotną z tytułu najmu powierzchni biurowej w budynku przy ul. Topiel 12 w Warszawie.

Płatności i rozliczenia były dokonywane zgodnie z umową podnajmu. Wystawione faktury VAT były sprawdzane i zatwierdzane do wypłaty przez upoważnionych pracowników NIM.

8. Sprzedaż nieruchomości położonej przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie

Instytut nabył prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie wraz z prawem własności posadowionego na niej budynku biurowego na podstawie umowy sprzedaży z dnia 30 kwietnia 2015 r., sporządzonej w formie aktu notarialnego za repertorium A nr 1545/2015 za cenę 9.330.000,00 zł z przeznaczeniem na siedzibę Instytutu. Przed zakupem nieruchomości Instytut zlecił sporządzenie operatu szacunkowego, który został sporządzony w dniu 31 stycznia 2014 r. przez uprawnionego rzeczoznawcę majątkowego i określał wartość nieruchomości na kwotę 9.333.000,00 zł. Rzeczoznawca w dniu 20 kwietnia 2015 r. w adnotacji potwierdził aktualność operatu i dokonanych w nim oszacowań.

W zakresie uzasadnienia sprzedaży ww. nieruchomości Kontrolowany wyjaśnił⁶⁴, że *decyzja o podjęciu działań mających na celu sprzedaż nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 wynikała ze zmiany siedziby Instytutu na ul. Topiel 12 w Warszawie. (...). Reasumując, uznano, że zmiana siedziby jest uzasadnionym i niezbędnym krokiem w kierunku zwiększenia efektywności realizacji celów statutowych i poprawy warunków pracy. W tym celu, podjęto decyzję o wynajęciu nowego biura, które będzie dostosowane do aktualnych potrzeb organizacyjnych i pozwoli na dalszy rozwój Instytutu w przewidywalnej perspektywie czasowej. NIM nie zdecydował się na zakup nowej siedziby, a na rozwiązanie daleko mniej kosztowne, czyli najem. Jednocześnie zachowanie nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 i dalsze ponoszenie kosztów jego utrzymania zostało uznane za działanie niegospodarne dlatego podjęto decyzję o sprzedaniu zbędnej nieruchomości.* Kontrolowany również wyjaśnił⁶⁵, że *budynek przy ul. Goraszewskiej 7 jest przeznaczony na sprzedaż, wobec czego nie jest wykorzystywany na bieżącą działalność NIM, z zastrzeżeniem, że mieści się w nim archiwum Instytutu, które docelowo zostanie umieszczone w Lesznowoli (Oddział NIM Panoptikum). (...). Na ten moment, nie podjęto decyzji co do siedziby po zakończeniu okresu najmu. Wiele zależy od sytuacji na rynku nieruchomości, w tym warunków przedłużenia umowy najmu. Będzie też trzeba uwzględnić potrzeby lokalowe Instytutu na kolejne lata, przy czym potrzeby te będzie można zacząć identyfikować po uruchomieniu Oddziału PANOPTIKUM, co jest planowane na 2026 r. Stąd*

⁶⁴ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 8 października 2025 r.

⁶⁵ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 8 października 2025 r.

też tak istotne przy wyborze niniejszej lokalizacji był okres 4 lat, bowiem podjęcie decyzji co do lokalizacji w 2027 r. nastąpi w najważniejszym momencie. Pozwoli to odpowiedzieć na nowe potrzeby Instytutu, które pojawią się w zmienionej sytuacji organizacyjnej (uruchomienie Oddziału PANOPTIKUM).

Należy wskazać, że koszt utrzymania nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie w okresie od 25 października 2023 r. (tj. data rozpoczęcia najmu nowej siedziby przy ul. Topiel 12 w Warszawie) do 30 czerwca 2025 r. wynosił 350.209,84 zł, tj. 92.830,50 zł w okresie od 25 października do 31 grudnia 2023 r., 151.753,04 zł w 2024 r. oraz 105.626,30 zł w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r.⁶⁶

Postępowania mające na celu sprzedaż przedmiotowej nieruchomości były prowadzone w trybie przetargu pisemnego, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r. *w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu*⁶⁷. Zastosowanie tego rozporządzenia jest konsekwencją uwzględnienia do czynności sprzedaży przepisów ustawy z dnia 25 września 1981 r. *o przedsiębiorstwach państwowych*⁶⁸ a w szczególności jej art. 46 ust. 3, zgodnie z którym przedsiębiorstwo państwowe sprzedaje mienie zaliczone, zgodnie z odrębnymi przepisami, do rzeczowego majątku trwałego w drodze publicznego przetargu. Z kolei, zastosowanie regulacji o przedsiębiorstwach państwowych do państwowej instytucji kultury ma swoje źródło w art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*, według którego taka instytucja przy zbywaniu środków trwałych stosuje odpowiednio przepisy dotyczące przedsiębiorstw państwowych⁶⁹.

W celu sprzedaży nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie NIM przeprowadził 9 postępowań przetargowych:

- 1) Przetarg nr 1 wszczęty w dniu 17 listopada 2023 r. i zakończony w dniu 20 grudnia 2023 r., w którym nie wpłynęła żadna oferta (cena wywoławcza 12.200.000,00 zł zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 22 maja 2023 r.),
- 2) Przetarg nr 2 wszczęty w dniu 20 grudnia 2023 r. i zakończony w dniu 7 lutego 2024 r., w którym nie wpłynęła żadna oferta (cena wywoławcza 12.200.000,00 zł zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 22 maja 2023 r.),
- 3) Przetarg nr 3 wszczęty w dniu 26 marca 2024 r. i zakończony w dniu 8 maja 2024 r., w którym nie wpłynęła żadna oferta (cena wywoławcza 12.200.000,00 zł zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 22 maja 2023 r.),
- 4) Przetarg nr 4 wszczęty w dniu 11 czerwca 2024 r. i zakończony w dniu 10 lipca 2024 r., w którym nie wpłynęła żadna oferta (cena wywoławcza 7.040.000,00 zł zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 17 lipca 2023 r.),

⁶⁶ Zgodnie z zestawieniem sporządzonym przez Kontrolowanego.

⁶⁷ Dz. U. Nr 97, poz. 443 oraz z 1999 r. Nr 70, poz. 780.

⁶⁸ Dz. U. z 2023 r., poz. 437.

⁶⁹ Zgodnie z wyjaśnieniami Kontrolowanego z 8 października 2025 r.

- 5) Przetarg nr 5 wszczęty w dniu 11 lipca 2024 r. i zakończony w dniu 21 sierpnia 2024 r., w którym nie wpłynęła żadna oferta (cena wywoławcza 7.040.000,00 zł zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 17 lipca 2023 r.),
- 6) Przetarg nr 6 wszczęty w dniu 4 września 2024 r. i zakończony w dniu 17 października 2024 r., w którym nie wpłynęła żadna oferta (cena wywoławcza 6.020.000,00 zł zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 21 maja 2024 r.),
- 7) Przetarg nr 7 wszczęty w dniu 25 października 2024 r. i zakończony w dniu 11 grudnia 2024 r., w którym nie wpłynęła żadna oferta (cena wywoławcza 6.020.000,00 zł zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 21 maja 2024 r.),
- 8) Przetarg nr 8 wszczęty w dniu 10 stycznia 2025 r. i zakończony w dniu 21 marca 2025 r., w którym nie wpłynęła żadna oferta (cena wywoławcza 6.020.000,00 zł zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 21 maja 2024 r.),
- 9) Przetarg nr 9 wszczęty w dniu 25 marca 2025 r. i zakończony w dniu 25 kwietnia 2025 r., w którym terminowo wpłynęła 1 oferta na kwotę 6.080.000,00 zł złożona w dniu 24 kwietnia 2025 r., wadium zostało wpłacone w dniu 24 kwietnia 2025 r. w kwocie 602.000,00 zł zgodnie z warunkami przetargu (cena wywoławcza 6.020.000,00 zł zgodnie z operatem szacunkowym z dnia 21 maja 2024 r.).

W wyniku kontroli stwierdzono, że w każdym postępowaniu powołane komisje przetargowe prawidłowo prowadziły i dokumentowały czynności, a obwieszczenia o publicznym pisemnym przetargu były publikowane w sposób umożliwiający dostęp i zapoznanie się przez zainteresowane osoby, tj. publikacje w prasie krajowej, na stronie internetowej Instytutu oraz w siedzibie Instytutu.

W wyniku kontroli stwierdzono, że na zlecenie Instytutu zostały sporządzane 4 operaty szacunkowe dotyczące nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie, które przedstawiały odmienne wartości, tj.:

- 1) operat szacunkowy z 22 maja 2023 r. – oszacowana wartość nieruchomości 12.200.000 zł,
- 2) operat szacunkowy z 16 czerwca 2023 r. – oszacowana wartość nieruchomości 6.200.000 zł,
- 3) operat szacunkowy z 17 lipca 2023 r. – oszacowana wartość nieruchomości 7.040.000 zł,
- 4) operat szacunkowy z 21 maja 2024 r. – oszacowana wartość nieruchomości 6.020.000 zł (adnotacja o potwierdzeniu aktualności ww. wartości nieruchomości z dnia 10 czerwca 2025 r.).

W zakresie rozbieżności wartości ww. nieruchomości określonych na podstawie sporządzonych operatów szacunkowych, które kształtowały się w przedziale kwotowym od 6.020.000,00 zł do 12.200.000,00 zł, Kontrolowany wyjaśnił⁷⁰, że *pierwszy operat z 22 maja 2023 r. ustalający wartość nieruchomości na 12.200.000 zł wzbudził wątpliwości, ponieważ z wiedzy Instytutu wynikało, że sąsiadujące nieruchomości były oferowane za znacznie niższe kwoty. W tej sytuacji zlecono kolejny operat, który to wskazał wartość nieruchomości w kwocie 6.200.000 zł (operat z 16 czerwca 2023 r.). Z uwagi na taką różnicę zlecono jeszcze*

⁷⁰ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 22 października 2025 r.

jeden, celem weryfikacji obu i z trzeciego operatu z 17 lipca 2023 r. uzyskano kwotę 7.040.000 zł. Takie podejście umożliwiło weryfikację spójności wyników, identyfikację ewentualnych rozbieżności oraz uzyskanie pełniejszego obrazu wartości przedmiotowego składnika majątku. Działanie to wpisuje się w zasadę należytej staranności i transparentności w procesie podejmowania decyzji o istotnym znaczeniu finansowym. Odnosnie czwartego operatu z 21 maja 2024 r. na kwotę 6.020.000 zł, jego zlecenie wynikało z utraty ważności wszystkich trzech ww. operatów (zgodnie z art. 156 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami, operat może być wykorzystywany przez 12 miesięcy). NIM nie posiada wiedzy odnośnie powodów uzyskania odmiennych kwot z tych operatów, tym bardziej, że były opracowywane tą samą metodą, dotyczyły tej samej nieruchomości i ustalają wartość na zbliżony okres. O ile rozbieżność pomiędzy kwotami pomiędzy 6.020.000 zł a 7.040.000 zł czyli w granicach niespełna 17% jest wyobrażalna na rynku to już kwota 12.200.000 zł (rozbieżność ponad 202%) budzi wątpliwości. W kontekście przedmiotowej nieruchomości jest to okoliczność tym bardziej budząca zastrzeżenia, że ten sam podmiot opracowywał operat na potrzeby nabycia przez Instytut niniejszej nieruchomości. Instytut, po konsultacjach roboczych z Departamentem Mienia Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej RP, cenę wywoławczą ustalał na podstawie operatu z najwyższą ceną spośród ważnych operatów. Mimo wątpliwości co do wartości 12.200.000 zł NIM nie posiada narzędzi do skutecznego zakwestionowania takiego dokumentu. Kontrola potwierdziła, że podczas przetargów sprzedaży nieruchomości, NIM określał cenę wywoławczą na podstawie operatu szacunkowego z najwyższą ceną spośród ważnych operatów.

W związku z wpłynięciem w dniu 24 kwietnia 2025 r. oferty na zakup nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie, zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 2 oraz art. 39 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. *o zasadach zarządzania mieniem państwowym*⁷¹, Instytut zwrócił się pismem z dnia 3 czerwca 2025 r.⁷² do Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o wyrażenie zgody na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w postaci sprzedaży prawa użytkowania wieczystego zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie za kwotę 6.080.000,00 zł.

W wyniku przeprowadzonej analizy, Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 września 2025 r. odmówiła wyrażenia zgody⁷³ na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych o wartości rynkowej przekraczającej kwotę 5.000.000,00 zł, polegającej na zawarciu przez Instytut z kupującym warunkowej umowy sprzedaży oraz umowy przeniesienia prawa użytkowania wieczystego gruntu nieruchomości położonej w Warszawie w dzielnicy Mokotów przy ul. Goraszewskiej 7, stanowiącej działkę ewidencyjną numer 254 z obrębu 1-05-18 o powierzchni 0,0878 ha wraz z prawem własności posadowionego na tej działce budynku biurowego o powierzchni użytkowej 816,30 m², dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie prowadzi księgę wieczystą KW Nr WA2M/00108920/3, za cenę 6.080.000,00 zł. We wskazanej decyzji Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej wskazała, że *przed szczegółowym opisem stanu*

⁷¹ Dz. U. z 2024 r., poz. 125, z późn. zm.

⁷² Znak: DA.220.6.2025.

⁷³ Odmowa wyrażenia zgody nr 3/2025 (znak: KR.72.111.2025.ABN (8)).

faktycznego sprawy oraz uszczegółowieniem przyczyn, dla których Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej zdecydował o wydaniu niniejszej odmowy, należy tytułem wstępu wskazać, że sprzedaż objętego wnioskiem Narodowego Instytutu Muzeów z siedzibą w Warszawie prawa użytkowania wieczystego gruntu nieruchomości położonej w Warszawie w dzielnicy Mokotów przy ul. Goraszewskiej 7 wraz z prawem własności posadowionego na tej działce budynku biurowego okazała się niemożliwa z uwagi na istotne wątpliwości dotyczące celowości i gospodarności planowanej czynności prawnej. Za najbardziej poważny i w ostateczności w znacznej mierze przesądzający o niemożności wyrażenia zgody powód należy uznać ustalenie ceny sprzedaży znacznie poniżej wartości rynkowej tego składnika aktywów trwałych oraz brak uzasadnienia gospodarczego dla przeznaczenia uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości ceny na koszty najmu nowej siedziby Instytutu. Mowa jest tu w każdym przypadku o jasno sformułowanych wymogach ustawowych. Dodatkowo Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej wskazała, że zgodnie ze sporządzonym na zlecenie Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 1 września 2025 r. przez rzeczoznawcę majątkowego (...) operatem szacunkowym wartość rynkowa przedmiotowej nieruchomości wynosi 7.250.000 zł, a zatem jest o ponad 20% wyższa od wartości wskazanej w załączonym do wniosku operacie szacunkowym sporządzonym 21 maja 2024 r. przez rzeczoznawcę majątkowego (...), a także przewyższa o około 20% cenę, za jaką Instytut zamierzał zbyć tę nieruchomość. (...). Poważną wątpliwość budzi ustalenie ceny sprzedaży nieruchomości, bowiem z przedłożonych dokumentów wynika, że na przestrzeni dziesięciu lat prawo użytkowania wieczystego ww. nieruchomości straciło na wartości ponad 3.000.000 zł, co budzi pewne zdziwienie wobec notoryjnej okoliczności wzrostu cen na warszawskim rynku nieruchomości. (...). Poważne wątpliwości budzi także uzasadnienie gospodarcze dokonania przedmiotowej czynności rozporządzającej, bowiem w wyniku sprzedaży prawa użytkowania wieczystego tej nieruchomości Narodowy Instytut Muzeów pozbywa się budynku, który został zakupiony z przeznaczeniem na jego siedzibę, a środki uzyskane ze sprzedaży zamierza przeznaczyć na finansowanie kosztów najmu swojej aktualnej siedziby z uwagi na brak wystarczających środków własnych na ten cel. Sytuacja, w której państwowa osoba prawna zbywa stanowiący jej główną siedzibę majątek bez realnego długotrwałego zapewnienia środków na przeniesienie siedziby do wynajmowanych pomieszczeń, budzi zasadnicze zastrzeżenia, co do prawidłowości gospodarki majątkiem, jak również celowości planowanej sprzedaży. Instytucja kultury jako państwowa osoba prawna zobowiązana jest bowiem do dbania o mienie państwowe, a rozporządzenie nim powinno przebiegać przy zachowaniu najwyższej staranności.

W zakresie przytoczonych wątpliwości Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej Kontrolowany wyjaśnił⁷⁴, że w zakresie wartości nieruchomości ustalonej przez biegłego na zlecenie Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Instytut wskazał na wątpliwość przyjęcia w tym operacie odmiennej metodologii, mianowicie dochodowej, podczas gdy w operatach zleconych przez NIM biegli decydowali się na metodę porównawczą. NIM, szanując niezależność biegłych, w szczególności wynikającą z zasady swobody wyboru metody (art. 154 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami) oraz ograniczenia kręgu podmiotów uprawnionych do kwestionowania operatu (art. 157 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami) wskazał na art. 153 ust. 1 i 2 ww. ustawy z którego wynika, że podejście

⁷⁴ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 22 października 2025 r.

porównawcze stosuje się, jeżeli są znane ceny i cechy nieruchomości podobnych do nieruchomości wycenianej, natomiast metodę dochodową przy wycenie nieruchomości przynoszących lub mogących przynosić dochód. Tymczasem, w przedstawionej Prokuraturii dokumentacji znajduje się oświadczenie Nabywcy o braku zamiaru prowadzenia w nieruchomości działalności gospodarczej, co w ocenie Instytutu powinno raczej skłaniać do zastosowania metody porównawczej. Kontrolowany jednocześnie wskazał⁷⁵, że zgodnie z art. 157 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, jedynym podmiotem, który może zweryfikować prawidłowość sporządzenia operatu szacunkowego jest organizacja zawodowa rzeczoznawców majątkowych. Tym samym, nie jest w mocy ocenić różnicy w cenie nieruchomości przy nabyciu, wynikającą z operatu z 2014 r. oraz ceny uzyskanej w przetargu na sprzedaż. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że kwota uzyskana w przetargu jest w granicy dopuszczalnego błędu odnośnie do kwot z czterech operatów (trzech operatów zleconych przez NIM od 6.020.000 zł do 7.040.000 zł oraz zleconego przez Prokuraturę na kwotę 7.250.000 zł). Dodatkowo NIM prowadził postępowania przetargowe dziewięć razy i uzyskana oferta jest pierwszą ofertą, która została złożona w tych postępowaniach, co też pośrednio wskazuje na brak akceptacji rynku dla pierwotnie stosowanych wyższych cen wywoławczych. Odnośnie kwoty nabycia nieruchomości podnieść należy kwestię wątpliwości co do tej kwoty, ponieważ biegły sporządzający operat na potrzeby nabycia sporządził również jeden z operatów na potrzeby zbycia nieruchomości przez NIM i jako jedyny ustalił cenę tak daleko odbiegającą od cen z pozostałych operatów (202% odnośnie najniższej kwoty). Ponadto Kontrolowany wskazał⁷⁶, że NIM planuje przeznaczyć środki finansowe uzyskane z tytułu sprzedaży nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 na koszty bieżącej działalności, a w pierwszej kolejności na koszty najmu biura przy ul. Topiel 12. Wydatkowanie środków na najem biura wynika z ustaleń z Ministerstwem a czego wyrazem jest sformułowanie z promesy i każdego kolejnego zwiększenia dotacji podmiotowej, że następuje to z tytułu zmiany siedziby NIMOZ/NIM i ryzyka czasowego równoległego ponoszenia kosztów utrzymania obecnej siedziby do czasu jej sprzedaży (budynek NIMOZ przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie). Wynika z tego jednoznacznie, że obowiązek Ministerstwa co do zapewnienia środków na siedzibę, wynikająca z art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, § 13 statutu NIM oraz § 2 umowy w sprawie warunków organizacyjno-finansowych działalności NIMOZ oraz programu jego działania, miał zostać zrealizowany: do czasu sprzedaży nieruchomości za pomocą środków ze zwiększonej dotacji a po jej sprzedaży ze środków uzyskanych z tego zbycia. (...). Narodowy Instytut Muzeów posiada zabezpieczone środki finansowe na pokrycie kosztów najmu siedziby przy ul. Topiel 12 w Warszawie w 2025 r., zarówno w ramach dotacji podmiotowej jak i ze środków własnych pochodzących z kosztów pośrednich projektu PANOPTIKUM – centrum kompetencji dla muzeów – wspomaganie muzeów w procesie innowacji i na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego, realizowanego w ramach umowy o dofinansowanie nr FENX.07.01-IP.04-0008/24-01, współfinansowanego ze środków europejskich w ramach działania 7.1 Infrastruktura kultury i turystyki kulturowej Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Należy wskazać, że korekta sprawozdania za I półrocze 2025 r. z wykonania planu finansowego jednostki

⁷⁵ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 22 października 2025 r.

⁷⁶ Wyjaśnienia Kontrolowanego z 22 października 2025 r.

z dnia 22 października 2025 r. w układzie kasowym wskazuje, że w ramach usług obcych zaplanowano kwotę 4.806.956,49 zł, a wykonanie do 30 czerwca 2025 r. wynosiło 1.466.106,55 zł, tj. 30,50%, co potwierdza wyjaśnienia Kontrolowanego o zabezpieczeniu środków finansowych na najem siedziby.

Należy wskazać, że na podstawie decyzji (promesy) Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego⁷⁷ z dnia 9 sierpnia 2023 r. Instytut uzyskał zgodę na zwiększenie dotacji podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych o kwotę 850.000 zł w 2023 r. oraz o kwotę 2.200.000 zł w 2024 r. z tytułu najmu przez Instytut nowej siedziby przy ul. Topiel 12 w Warszawie i ryzyka czasowego równoległego ponoszenia kosztów utrzymania poprzedniej siedziby przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie do czasu jej sprzedaży. Powyższe wskazuje, że Instytut miał zabezpieczone środki zarówno na najem nowej siedziby, jak i utrzymanie poprzedniej siedziby. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego akceptowało zamiar sprzedaży nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie co potwierdza m.in. zatwierdzony w dniu 23 grudnia 2022 r. z upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego przez Pana Jarosława Selina – Sekretarza Stanu w MKiDN, Program Działania Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów na lata 2023-2027 - wskazujący potrzebę zmiany siedziby Instytutu, decyzja (promesa) Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego⁷⁸ z dnia 9 sierpnia 2023 r. zwiększająca wysokość dotacji podmiotowej oraz pismo Pani Hanny Wróblewskiej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 czerwca 2025 r.⁷⁹ informujące Instytut o braku zastrzeżeń do sprzedaży nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie za kwotę 6.080.000,00 zł. Z kolei Pani Hanna Wróblewska Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w piśmie z dnia 17 lipca 2025 r.⁸⁰ będącym odpowiedzią na pismo Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej⁸¹ podzieliła wyrażone w nim wątpliwości w obszarze prawidłowości gospodarki majątkiem, jak również celowości planowanej sprzedaży nieruchomości oraz przeznaczeniu środków ze sprzedaży na najem aktualnej siedziby Instytutu.

W zakresie dalszych działań NIM dotyczących sprzedaży nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie Kontrolowany wyjaśnił⁸², że *przedstawiciele Instytutu odbyli spotkanie z przedstawicielami Urzędu Prokuraturii Generalnej RP, gdzie Urząd wskazał okoliczności, które po wyjaśnieniu będą mogły stanowić podstawę do rozważenia zmiany stanowiska Prokuraturii. Przede wszystkim, konieczne jest wyjaśnienie rozbieżności pomiędzy ceną nabycia nieruchomości oraz ceną planowanego zbycia, stąd NIM zlecił opracowanie operatu szacunkowego nieruchomości na datę jej nabycia. Prokuratoria wskazała również na potrzebę dokładnego wyjaśnienia przyczyn wyrażenia negatywnej opinii przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego pismem z 17 lipca 2025 r. (DDK-WFN.608.1.2025.AK), szczególnie w kontekście wcześniejszej akceptacji z 2 czerwca 2025 r. (DDK-WFN.608.1.2025.AK) oraz wcześniejszego zabezpieczenia przez Ministerstwo środków na wynajem biura do czasu sprzedaży nieruchomości przy ul. Goraszewskiej, przy założeniu wykorzystania uzyskanych ze sprzedaży środków na*

⁷⁷ Pismo Departamentu Finansowego MKiDN, znak: DF-I.0320.487.2023.AM.

⁷⁸ Pismo Departamentu Finansowego MKiDN, znak: DF-I.0320.487.2023.AM.

⁷⁹ Znak: DDK-WFN.608.1.2025.AK.

⁸⁰ Znak: DDK-WFN.608.1.2025.AK.

⁸¹ Znak: KR.72.111.2025.ABN (3).

⁸² Wyjaśnienia Kontrolowanego z 22 października 2025 r.

wynajem (...). Wobec powyższego, NIM, po zebraniu stosownych dokumentów, planuje ponownie zwrócić się do Prezesa Prokuratury RP o rozważenie wyrażenia zgody. (...). W przypadku braku uzyskania zgody, kolejnym krokiem jest zlecenie kolejnego operatu szacunkowego (operat wykorzystany w ostatnim postępowaniu przetargowym jest nieważny) i ogłoszenie ponownego przetargu. Oczywiście, Instytut jest otwarty na ewentualne sugestie Ministerstwa co do dalszych działań, w szczególności, jeśli Ministerstwo ma wiedzę o zgłoszeniu zapotrzebowania na taką nieruchomość przez inny podmiot z zasobu Skarbu Państwa.

Kontrola ustaliła, że w dniu 21 października 2025 r. upłynął termin 180 dni związania ofertą na zakup nieruchomości przy ul. Goraszewskiej 7 w Warszawie za cenę 6.080.000,00 zł, podmiot składający ofertę nie udzielił odpowiedzi na zapytanie Instytutu z dnia 17 października 2025 r. w sprawie wydłużenia terminu związania ofertą. W związku z powyższym Instytut w dniu 21 października 2025 r. zwrócił ww. podmiotowi wniesione wadium w wysokości 602.000,00 zł.

9. Służbowe karty płatnicze

Wytyczne użytkowania służbowych kart płatniczych w NIM określał *Regulamin korzystania ze służbowych kart płatniczych*⁸³ obowiązujący do dnia 23 lipca 2024 r. oraz *Regulamin przyznawania i korzystania ze służbowych kart płatniczych oraz rozliczania dokonywanych przy ich użyciu operacji finansowych w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego lub przez niego nadzorowanych, finansowanych z części 24 budżetu państwa*⁸⁴ obowiązujący od dnia 24 lipca 2024 r.

Kontroli poddano wybrane transakcje dokonane służbowymi kartami płatniczymi posiadanymi przez Dyrektora NIM oraz 2 pozostałych pracowników NIM.

W badanym okresie zostały rozliczone płatności dokonane przez pracowników NIM na kwotę 181.850,93 zł, tj. w 2023 r. na kwotę 48.774,18 zł, w 2024 r. na kwotę 102.404,33 zł oraz w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r. na kwotę 30.672,42 zł⁸⁵.

W wyniku kontroli zbadano 10 transakcji dokonanych służbowymi kartami płatniczymi, które zostały rozliczone w badanym okresie na łączną kwotę 33.731,84 zł. Stwierdzono, że służbowe karty płatnicze były przeznaczone do realizowania płatności za wydatki związane z działalnością Instytutu, zgodnie z regulaminem.

IV. POZOSTAŁE INFORMACJE I POUCZENIA

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i oceny, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej, wnoszę o:

⁸³ Zarządzenie Dyrektora Instytutu nr 9/2018 z dnia 22 grudnia 2018 r.

⁸⁴ Zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 12 kwietnia 2022 r. (Dz. Urz. MKiDN z 2022 r., poz. 28).

⁸⁵ Zgodnie z zestawieniem łącznych kwot transakcji dokonanych służbowymi kartami płatniczymi – załącznik do pisma Kontrolowanego z dnia 22 września 2025 r.

1. Prawidłowe rozliczanie dotacji podmiotowej i dokonywanie zwrotu niewykorzystanych środków finansowych do końca roku budżetowego, zgodnie z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych*.

Obowiązek
poinformowania
o sposobie realizacji
zaleceń
pokontrolnych

Na podstawie art. 49 w zw. z art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy *o kontroli w administracji rządowej*, zwracam się do Pani o przedstawienie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego *Wystąpienia pokontrolnego*, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy *o kontroli w administracji rządowej* od *Wystąpienia pokontrolnego* nie przysługują środki odwoławcze.

Z upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

Warszawa, grudnia 2025 r.